

Til medlemmerne af  
Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

Journalnummer: (Sag) Sagsnr.  
Dato: 23. august 2023  
Initial - Enhed: HEISOE - JORDKONT

## Referat af møde i Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

<b>Emne:</b> Kontaktudvalget rådgiver Landbruksstyrelsen i spørgsmål om kontrol- og dispensationspraksis for økologiautoriserede primærbedrifter og forsyningsvirksomheder mv. med henblik på blandt andet forenkling og imødegåelse af regelovertrædelser. Udvalget rådgiver tillige om anvendelsen af eksisterende regler, regeldannelse, EU-politikken og øvrige internationale spørgsmål, autorisation samt offentliggørelsespolitik vedrørende overtrædelser på økologiområdet.	
<b>Mødeleder:</b> Maria Kjær Elsner <b>Referent:</b> Heidi Lærke Sørensen <b>Dato:</b> 23. august 2023 <b>Varighed:</b> 10:00-14:30 <b>Sted:</b> Online	<b>Kontaktudvalget:</b> Landbruksstyrelsen (LBST): Ann Kelsen (F), Marianne Bisgaard (M) Landbrug & Fødevarer (L&F): Anders Stensgaard (M), Lars Holdensen (B) Økologisk Landsforening (ØL): Mads Sejersen Vinther (M), Charlotte Glavind Bülow (B) Foreningen for Biodynamisk Jordbrug (FBJ): Åse Ditlefsen Ferrão (M) Innovationscentret for Økologisk Landbrug (ICOEL): Birgit Ingvorsen (O) Forbrugerrådet Tænk (FT): Bo Egelund (M)  <b>Øvrige repræsentanter fra Landbruksstyrelsen:</b> Maria Kjær Elsner, Emilie Thorø Borch Sloth, Hanne Bjerre Jensen, Jacob Salomonsen, Tine Pedersen, Sarah Bonde, Heidi Lærke Sørensen  <b>Fraværende:</b> Ann Kelsen, Åse Ditlefsen Ferrão

Dagsorden	Drøftelse og konklusion	Aftaler
1. Godkendelse af dagsorden	Dagsordenen blev godkendt.	
2. Status på AKO på økologi	Det medsendte bilag blev gennemgået.	
3. OXS, OXL, status på kontrolsagsbehandling	<p>Bilag gennemgået</p> <p>OXS: Heidi: Som det ses af bilaget, er der givet 2.086 tilladelser og 83 afslag i OXS i indeværende år. I disse tal indgår også de ansøgninger, som er afslået, hvorefter ansøger sender en ny ansøgning. Birgit spurgte til, hvor mange reelle afslag, der er givet? Disse tal kan vi ikke trække af systemet, det vil kræve meget manuelt arbejde. Dog kan det nævnes, at ud af de 83 afslag er 11 givet på vinterraps (det er reelle afslag).</p> <p>Sagsbehandlingstid: Maria: Målet er at være færdig med 2022-kontrolsagerne 1.9.23. Vi nåede det næsten. Alle 2022-sager er i proces. Sager med alvorlige overtrædelser prioriteres. Ressourcer på planteavl er reduceret. Ressourcer er flyttet til IT.</p>	
4. Meddelelser (LBST)	<p>Økologistrategien: I interministeriel høring. Tidsplanen er ikke helt fast. Se også punkt 6.</p> <p>Økologiskemaet: Ikke fungeret tilstrækkeligt i 2023.</p> <p>Planen for 2024: Oprettelse af Ordningsgruppe. Ikke meget nyt i 2024-versionen, men alene tilretninger, så økologiskemaet fungerer.</p> <p>Evaluerings af 2023: IT-bruger forum holder møde på mandag. Er det tilstrækkeligt, eller skal der være et yderligere møde? Birgit ønsker et Skype-møde, hvor konsulenterne deltager.</p> <p>Birgit: Nogle ting virker, andre gør ikke. Skemaer, der har virket, virker lige pludselig ikke. Bekymring over at afgrødekoder og marker kan forsvinde.</p> <p>Maria: Forvent ikke meget mere i 2023, men fokuser på 2024. Fejlmeldingerne er meget forskellige, det er svært at sige noget generelt.</p> <p>Certifikater: Automatikken virkede ikke som ønsket, så de er lavet manuelt. 2200 certifikater er lavet. Vi kan hurtigt hjælpe ansøger med at udstede certifikat, når økologiskemaet er udfyldt.</p> <p>Det rene Kat 3-produkt med myresyre er godkendt til gødning til økologer. Jakob spørger om, udvalgets deltager vil være med til at udbrede budskabet.</p> <p>Frørapporten: Ligger ikke på hjemmesiden. Frørapporten er ikke offentlig tilgængelig på FIBL.</p>	<p>Birgit sender en liste over deltagere til et evalueringsmøde. Maria finder en dato til mødet.</p> <p>LBST vender tilbage vedr. procedure, når afgrødekoder og marker ændres.</p> <p>Jakob har sent materiale til deltagerne vedr. godkendelsen.</p> <p>AUG arbejder på at lave rapporterne igen og præsenterer dem på LBSTs hjemmeside.</p>
5. OXS-specialistgrupper	Specialistgrupper. LBST prioriterer specialistgrupperne, men resourcesituationen betyder, at konceptet skal skæres til.	LBST kommer med et udspil vedr. antal

	<p>Majs-mødet blev aflyst, men ønskes prioriteret. Majs-mødet ønskes holdt i september.</p> <p>Antal grupper? Tjek i sagsbehandlingen hvilke afgrøder der har givet anledningen til lang sagsbehandlingstid.</p> <p>Følgende afgrøder foreslås at skulle indgå i en specialistgruppe: Majs, Rug, Raps, Grøntsager, Frugttræer, Jordbær</p> <p>Valg af afgrøder ønskes prioriteret pba. antallet af kontrolsager.</p>	af specialistgrupper og bemanning af disse.
6. Politik- og regeludvikling	<p>Status for vækstrater hos kyllinger</p> <p>Hanne: Det forventes, at der kommer en afklaring fra AU i oktober.</p> <p>Lars: Kan AU rykkes for svar? Ønsket er, at reglerne skal gælde fra januar 2024 og, at de bliver inkorporeret i Bekendtgørelsen. Cathrine: Svar i oktober er for sent ifh. til forordningen, det skal være i september. En forløbig melding fra AU er at foretrække.</p> <p>Lars H foreslår et møde med AU.</p> <p>Medicinopbevaring:</p> <p>Hanne: Møde med L&amp;F er holdt. LBST ser ikke en juridisk mulighed for ændring. LBST arbejder videre med 1) ordinationen, 2) spørge Kommissionen.</p> <p>Lars mener, der er et rum for fortolkning. Der er en politisk vej, som L&amp;F vil forfølge.</p> <p>ØL vil gerne inviteres med til lignende møder. ØL enig med L&amp;F.</p> <p>Dialogforum:</p> <p>Mille: Ikke meget nyt. Interministeriel høring pt.</p> <p>Immunokastration:</p> <p>Hanne: LBST ser ikke en oplagt juridisk mulighed for anvende metoden. L&amp;F forstår ikke, at LBST ser en juridisk barrierer. ØL er ved at afklare holdningen internt.</p> <p>Velfærdsproblemer ifm erstatning af fiskemel:</p> <p>Hanne: Har erhvervet nogle erfaringer? Er det stadigvæk et problem? Svar: Problemet er ikke værre heller ikke bedre. Stadig et problem. Hønelinjer klarer sig forskelligt. Problemer med gødningskonsistens, fjerpilning.</p> <p>ØL: Hvad har kontrollen oplevet? MBI har blandet tilbagemeldinger. Problemet er ikke blevet værre. Genetik og management har betydning, ligesom det havde betydning, at hønsene var lukket inde i en periode.</p> <p>Tørkepakken:</p> <p>Hanne: Ingen ansøgninger. Ingen dispensationer er givet.</p> <p>Lars H: Arla har ændret holdning, så de accepterer nu en lavere grovfoderandel.</p> <p>Birgit: Dispensationer kan komme, når foderbeholdningerne gøres op.</p>	Hanne arrangerer møde med AU.

7. Opsamling på punkter fra L&F og ICOEL	<p>Lys til hønniker og daggamle kyllinger:  Hanne: Kan vi holde et møde her i kredsen, så vi kan opdele spørgsmålet og udarbejde en bestilling til AU? Lars H.: Kan vi lave en pragmatisk løsning, indtil der er en afklaring fra AU?</p> <p>Dyr i naturpleje:  Hanne: Sagen er ikke færdig analyseret, den ligger til juridisk analyse.</p>	Hanne indkalder til møde med AU
8. Afgræsning, erfaring i 2023 inkl. tørke	<p>Afgræsning: Sarah præsenterede PP.  L&amp;F ønsker en fælles forståelse/retningslinjer/kriterier for, hvornår det er hensigtsmæssigt at have dyrene ude, selvom der er en fastlagt periode. Kontrollører og sagsbehandlere skal have fokus på, om det er hensigtsmæssigt. Der opleves en klar uenighed mellem LBST og ansøgere/branceforeninger.  Lars H.: hvordan kommer vi videre? Kvægkonsulenter anbefaler indbinding, LBST noget andet.  Erhvervet savner retningslinjer for, hvornår dyrene skal ud. Det gælder i yderpunkterne af sæsonen.  MBI vurderer, at dyrene ikke er ude så længe i ydersæsonen. Hvis det er få dage, så er vi pragmatiske, når vi får gode argumenter. Vi accepterer kortere dage. Management er altafgørende.  Birgit: Kvægkonsulenterne er frustrerede over, at de gør alt det, de kan, og alligevel får landbrugere en indskærpelse.  Lars H.: Hvad er ekstremt vejr? Kan det præciseres i vejledningen?  Birgit: Dialogmøde med konsulenterne ønskes. Gerne nu. Mødet kan afholdes virtuelt. LBST er positivt indstillet.  Afsnittet om afgræsning ønskes eksemplificeret.  Maria: En indskærpelse er ikke en afgørelse. Nævnet vil ikke behandle indskærpelser.</p> <p>MBI: Fremførte erfaringer fra regionerne: Reduktion af besætningsstørrelse, korn høstet som helsæd i stedet for til modenhed for at skaffe grovfoder. Fodret på stald selvom kunne have fodret udenfor.  Robotbesætninger har problemer med at få køerne ud (de er blevet vant til at blive fodret inde). Mangel på grovfoder forudses.  50% af halmen skal være økologisk, også kødkvæg. Kødkvægsbesætninger har typisk ikke korn, så overvejer ophør. Ikke en regel som vi administrerer.</p> <p>Tørke: gennemgås af Sarah (PP).</p>	PP er vedhæftet.
9. Vedr. økologikontrollen	Lars: Velfærd hos fjerkræ. Fældning af gammel høner (over 80 uger). Alderdifferentiering. Bliver slidte fjerdragter betragtet som fjerpilning?	Heidi undersøger
10. Opsamling fra sidste møde	Eluat: Status: intet nyt, vi afventer svar. Fertigo. Fortsat kontakt til HedeDanmark. Damp til ukrudt. Kan opfattes som mekanisk så OK.	

	Mikrobølger: afventer svar. Kræver yderligere afklaring mht. bølgelængder og stråler (UV). Kommissionens svar er ikke entydig.	
11. Meddelelser fra erhvervet	<p>Birgit: Økologikongres i november. Programmet offentliggøres og tilmeldingerne kan påbegyndes i september. Innovationscentret har et indlæg med emnet: Det gode kontrolbesøg.</p> <p>Mads/Charlotte: Intet nyt.</p> <p>Lars: I proces med ny økologistrategi for de næste 3 år. Hvis LBST har input til indsatser vedr. færre overtrædelser, modtages de gerne.</p> <p>Årsmøde 26. oktober.</p> <p>Afsætningen presset på velfærdsprodukter.</p> <p>Forædlingsteknikker kan ekskludere økologerne. Vi arbejder for at økologer ikke bliver afkoblet.</p> <p>Bo: Ingen bemærkninger.</p>	
12. Status for EU-arbejdet	<p>Mille: Senest EU-møde den 5. juli 2023.</p> <p>Positivlister for pesticider, gødninger og foder mv. er under revision KOM har opdateret forslaget. Forslaget er i offentlig høring på Kommissionens hjemmeside indtil den 23. august (midnat) (link: <a href="https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13805-%C3%98kologisk-produktion-%C3%A6ndret-liste-over-tilladte-produkter-og-stoffer_da">https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13805-%C3%98kologisk-produktion-%C3%A6ndret-liste-over-tilladte-produkter-og-stoffer_da</a>). Kommissionen ventes at sætte forslaget til afstemning i start oktober. Retsakten skal være klar inden årets udgang.</p> <p>Væsentlige spørgsmål ift. positivlisten for pesticider: Et af de åbne spørgsmål drejer sig om en eventuel kommende automatisk godkendelse af lavrisiko pesticider, som er af enten vegetabilsk eller animalsk oprindelse. Denne indførelse vil ligne det vi allerede har for basisstoffer. Der er dog den forskel, at horisontalt godkendte basisstoffer umiddelbart er godkendt i alle medlemslande, mens der for lavrisikoprodukter vil kræves en egentlig godkendelse i det enkelte medlemsland, hvilket i DK vil være en Miljøstyrelsens godkendelse.</p> <p>Væsentlige spørgsmål ift. positivlisten for gødningsstoffer:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Selen er (igen) foreslået optaget (DK har tidligere talt imod at sprede selen som gødning, når der reelt er tale om mineraltilførsel til dyr). Kommissionen har nu fået bekræftet, at selen er klassificeret som et gødningsstof og ønsker at gå videre med den del af forslaget.</li> <li>• Biowaste står uændret, hvilket vi har støttet. Brug af biowaste har i et tidligere forslaget været kædet sammen med et særligt økologi pesticidovervågningsprogram. Det var der stor modstand mod, og nu er den del af forslagets tekst fjernet.</li> </ul> <p>Væsentlige spørgsmål ift. positivlisten for foder: Ift. diætetisk foder foreslås calciumklorid, propylenglykol og jern dextran (jern til pattegrise) optaget. Produkter som calciumpropionat og vegetabilsk kul, er ikke omfattet af forslaget, men udskydes til næste runde, hvor EGTOP så kan se på det igen.</p>	

	<p>Derudover foreslås en række andre produkter optaget. Vi har arbejdet på at få fjernet forskellige ukontrollerbare oprindelseskrav, som fx fra økologiske råvarer eller fra naturligt forekommende kalk. Krav til oprindelse er nu blødt lidt op, så der nu står "hvis tilgængeligt" eller "hvis muligt".</p> <p>Internationalt og import. Her er en del aktiviteter for tiden især opdatering af 3. landslisten (kontrolorganer mv. der kan eksportere økologiske produkter til EU), samt at man ser frem mod kommende handelsaftaler (herunder med USA) og mod overgangen fra import baseret på ækvivalens, og over på compliance (1:1 opfyldelse af EU's økologiregler). FVST vil kunne give flere informationer om dette, hvis I vil vide mere.</p> <p>Kommissionens forslag om NGT blev kort berørt. Kommissionen anbefaler, at alle nu analyserer det kommende forslag grundigt. Kommissionen gør opmærksom på, at forslaget vil blive behandlet i rådet og være under DG Santés ansvarområde, og at man derfor nationalt må koordinere internt med de kollegaer, der sidder med området ift. eventuelle økologibemærkninger. Vi forventer at få mere information om NGT-forslaget ved næste møde i komitéen, som er omkring den 4. oktober. Vi holder selv tæt kontakt med henholdsvis Planter i LBST og Fødevareteknologi og foder i FVST ift. de kommende forhandlinger om NGT-forslaget.</p>	
13. Punkt fra ØL	<p>Skovdyrkerforeningen har fremsat et forslag til Fødevareministeren, hvor de ønsker, at juletræer kan sælges som økologiske efter tre år. Dvs. at det skal være legalt at juletræerne produceres efter ikke-økologiske regler de første 5 år, og at de økologiske regler alene skal gælde de sidste tre år siden fældning.</p> <p>ØL ønsker at høre om KUs holdning til forslaget.</p> <p>ØL understøtter nuværende regelsæt om, at økologiske juletræer skal være økologiske i hele træets levetid. Ønsker ikke lovgivningen lavet om.</p> <p>LBST: enig med ØL L&amp;F: enig med ØL</p>	
14. Punkter fra ICOEL vedr. OXS	<p>Regler for småplanter: Maria: Det er i proces med at finde et tidspunkt for et sparringsmøde med ICOEL og LBST vedr. kapitlet med småplanter (i vejledningen).</p> <p>Specialistgrupper. Er diskuteret under særskilt punkt.</p> <p>Dispensationsrapporter: Er diskuteret under et tidligere punkt.</p> <p>Krav/vejledning til firmaer. Birgit: Det er svært at finde oplysninger fra leverandørerne. Var tanken ikke, at firmaerne skulle lægge oplysninger ind? LBST oplever, at firmaerne ikke altid kommer med oplysninger. LBST vil sende brev til frøleverandørerne.</p>	<p>AUG indkalder til møde</p> <p>LBST (jurister) kigger ind i problematikken.</p>

	<p>Frist for firmaer:          Maria: Ingen frister hos LBST. Vi har ingen hjemmel til det. Så derfor kan vi ikke kræve en frist for, hvornår firmaerne skal lægge informationer i databasen.          Lars H opfordrer LBST til at kontakte Sverige for at få indblik i deres model.</p> <p>Grøn knap i OXS - oversættelsen:          Maria: Rettelser bliver overskrevet, så selvom vi har rettet, bliver det slettet, når der kommer nye filer.</p> <p>”Mini”-guiden er klar. Den offentliggøres på hjemmesiden snarest.</p> <p>Sagsbehandlingstid:          Maria/Heidi: Sagsbehandlingstiden er reduceret markant i løbet af foråret. Opgaven er nu fordelt på flere hænder, så der er ingen dynger mere.</p> <p>Lars H.: Mangler information om ændrede praksiser i OXS.</p>	<p>LBST (NG) arbejder videre med den svenske model</p> <p>LBST arbejder videre med at få nogle filer, som ikke overskrives.</p> <p>”Mini”-guiden sendes ud sammen med referatet.</p>
15. Punkt fra ICOEL	<p>Opgørelse af afgrødefordeling 2023 for økologiske arealer:          Birgit: Har LBST observeret fald i antallet af økologiske bedrifter?          Maria har ikke hørt noget.          Marianne: Store planteavlere og kvægbesætninger stopper. Der er også ophør blandt griseproducenter. De ny-ansøgere, der kommer er små, det er ikke produktionsenheder. Så der er ikke optimisme at spore i kontrollen.</p>	
16. Punkter fra L&F	<p>Karantæneeregler ved kontrolbesøg i f.eks. fjerkræbesætninger          Lars: Der er et ønske om, at fjerkræproducenter kan fravælge en kontrollør, som har fjerkræ privat. Udfordringer med bl.a. fugleinfluenza har øget opmærksomheden på det punkt.          Maria/Heidi: LBST følger de retningslinjer, som er udstukket af FVST. Her er det nøje beskrevet, at eget fjerkræhold betragtes på lige fod med erhvervsfjerkræbesætninger. Dvs. at karantænereglerne er de samme, ligesom krav til fodtøj, beklædning og bad.          Lars håbede på en pragmatisk løsning.          Marianne: Vi gør rigtig meget for at overholde de udstukne retningslinjer. Fodtøjet, som bruges til kontrol, opbevares i bilen solidt plantet i en spand med Virkon S. Fodtøj og andet beklædning, som bruges til kontrol, må ikke anvendes privat. Alle kontrollører er meget opmærksomme på biosecurity.          Birgit: Reglerne er ikke kun aktuelle indenfor fjerkræ, men er ligeså aktuelle for grise- og kvægbesætninger.</p> <p>Partshøringer:          Lars: På baggrund af erfaringer samlet over en periode er det vores opfattelse, at der ikke er nogen effekt af at sende hørings svar til LBST. Derfor ønskes en melding om, hvordan hørings svarerne anvendes i sagsbehandlingen.</p>	

	<p>Tine: Sagsbehandlerne bruger høringssvar til den konkrete vurdering, som er fundamentet i sagsbehandlingen. Høringssvar kan have betydning for sanktionen. Høringssvar resulterer sjældent i frafald. I vurderingen har "Vilje/evne" en betydning for sanktionen. Til at vurdere netop vilje/evne er høringssvarerne essentielle. Birgit: Indskærpelse opfattes som en afgørelse hos ansøger. Det går i mod deres ære at få en indskærpelse. Gentagelsesvirkning kan få betydning siden hen.</p>	
Eventuelt	<p>Hanne: Indenfor arbejdet med Ernæringsformål spørger Hanne, om der er interesse i, at der arbejdes på at få zeolit godkendt som middel mod mælkefeber.</p> <p>Birgit: Hvad er status på Bedriftsvejledningen? Maria: Version 2.0 er ikke klar endnu. Der mangler nogle væsentlige detaljer inden, den kan sendes ud.</p> <p>Birgit: Tjek de generelle gødningsregler i Virksomhedsvejledningen.</p> <p>Birgit: Er det ny praksis, at vejledningerne offentliggøres på hjemmesiden inden høringen er afsluttet? Mille: Nej, det er ikke ny praksis, men et udtryk for at vi har været i tidsnød.</p> <p>Lars: I Bedriftsvejledningen figur 28.4 kan I med fordel kigge på beregning af størrelsen på udgangshullerne.</p>	<p>Hanne sender yderligere information om zeolit til KU.</p> <p>Heidi arbejder videre.</p> <p>Heidi vender tilbage.</p>